Jeesus, Mitra ja mitralaisuus

Aloitetaan kysymyksellä, joka on ehkä koko historian ratkaisevin

Kuka te sanotte, että minä olen

Simon Pietarin uskontunnustus: Sinä olet Vapahtaja, elävän Jumalan Poika

Seuraavana päivänä kysyi uudestaan apostoleilta, samoin he kaikki vastasivat kuin Pietari. Jeesus kielsi heitä kertomasta kellekään.

Ymmärretään että silloin johdettu kirkko syntyi, se oli heidän pyhä myytti ja heidän tulkintansa. Jeesus tiesi tämän ja piti sitä parhaana mahdollisena ratkaisuna vaikeassa tilanteessa.

Urantia-kirjastahan me tiedämme, että Jeesus oli valmistellut apostoleita tulevaan muutokseen, kun Jerusalemin uskonnolliset johtajat olivat lopullisesi torjuneen hänet Kapernaumissa. (Kapernaumin kriisi)

Ihmisillä on ollut jatkuva taipumus pitää kaikkea Mikaeliin liittyvää lähtökohtaisesti pyhänä. Jeesus itse kuitenkin varoitti apostoleitaan toistuvasti pelkästään maallisen ajattelun vaarasta tehdä asioista pyhiä.

Kun uskonto institutionalisoituu, samalla kun sen voima hyvään rajoittuu ja mahdollisuudet pahaan moninkertaistuvat.

Urantia-planeettammehan ei ole normaali planeetta, kun on ollut epäonnistumisia Planeettaprinssi sekä Aatami ja Eevakin. He olivat estäneet maailman laajuisen valistuneen instituution synnyn.

Seurauksena on ollut rotujen, uskontojen ja kulttuureiden äärimmäinen pirstoutuneisuus. Mikaelin ilmestymiseen saakka, ainoa mahdollisuus oli työskennellä olemassa olevien, mutta hajanaisten instituutioiden kanssa. Faarao Ikhnaton uudisti Yhden Todellisen Jumalan palvontaan Egyptissä, mutta epäonnistui valtakunnan tasolla .Ikhnaton sepitti 137 hymniä, joita on Raamatussa 12 psalmien kirjassa. Hän kirjoitti tutkielman Ainoa Jumala, jossa on 31 lukua. Papit hävittivät sen myöhemmin. Oli myös opettaja, jota kutsuttiin ihmisen pojaksi sekä Amenemopeksi, hänen on sepittänyt yhden psalmin. Hän kirjoitti viisauden kirjan, joka on perusta Raamatun sananlaskujen kirjalle.

Seuraava mahdollisuus oli heprealainen kansa. Käytännössä heidän uskonopillinen elämänsä oli rappeutunut kirja ja laki uskonnoksi. Pyhät tekstit sisälsivät vähän totuutta ja runsaasti sepitettyä rotuhistoriaa, jota oli muokattu lisää vuosisatojen aikana. He odottivat kansallista Messiasta.

Kreikkalaisilla oli filosofia ja roomalaisilla hallinto.

Yllättävä vaihtoehto löytyi mitralaisuudesta.

Mikaelin ongelma ei ollut se, miten opettaa totuus, vaan miten sen säilyttää.

> Hän ei voinut jättää kirjoituksia, perustaa pysyvää instituutiota eikä
>
> käyttää yliluonnollista valtaa maailman korjaamiseen.

Planeetan täytyi oppia itse. Totuuden Henki olisi kyllä vuodatettu, mutta ilman kulttuurillista säilytysmekanismia, se olisi jäänyt hajanaiseksi ja tehottomaksi.

Mithras oli uskomusten mukaan jumalan poika, joka liittyi läheisesti aurinkoon ja laskeutui maanpäälle. Kuoli ja nousi kolmantena päivänä kuolleista, palaten taivaaseen.

Mithras oli jumalan poika, mutta samalla yksi isän kanssa, oli myös lunastaja, joka voitti rappeutumisen ja kuoleman voimat, mitralaisessa myytissä hyvä lopulta voitti pahan.

Mitralaisuus oli Rooman valtakunnan laajalle levinnyt henkilökohtaisen pelastuksen uskonto.

Se opetti: Jumalan poikaa, kuolemaa ja ylösnousemusta, kosmista voittoa pahasta ja henkilökohtaista uskollisuutta.

Vaikka se oli mytologiaa, sen psykologinen rakenne oli valmis vastaan ottamaan todellisen tapahtuman.

Mithras oli myytti. Jeesus oli tavallinen ihminen, tässä yhdistelmässä piili valtava voima.

Mitralaisuuteen oli sekoittunut myös Melkhizedekin opetuksia.

Kun Jeesus kysyi, Kuka te sanotte, että minä olen, hän ei etsinyt oikeaa vastausta vaan uskollisuutta. Pietarin tunnustus ei ollut teologisesti tarkka,

mutta se oli henkilökohtainen. Jeesus hyväksyi sen, vaikka tiesi, että apostolit ymmärtäisivät sen väärin.

Tästä hetkestä alkaen Jeesus salli elämänsä muuttua myytiksi, ei siksi, että myytti olisi ollut totta, vaan siksi, että totuus ei olisi muuten säilynyt.

Hinta oli valtava: Jeesuksesta tehtiin palvonnan kohde,

hänen opetuksensa Isästä jäi varjoon,

kirkko syntyi institutionaalisena valtana.

Hyöty oli suuri: totuus säilyi kulttuurisesti,

Rooman valtakunta voitiin hengellistää,

Jeesuksen nimi kulki kaikkialle.

Totuus Jeesuksen uskonnosta jäisi vuosisadoiksi hänen persoonansa myytin varjoon. Pitkällä aikavälillä tämä oli tehokkain ratkaisu. Myytti tarjosi kulttuurisen säilytysmekanismin, jonka avulla hengelliset arvot saattoivat säilyä siihen asti, että ihmiskunta olisi valmis erottamaan totuuden myytistä.

Pietarin tunnustuksen jälkeen Jeesuksen toiminta muuttui selvästi. Hänen opetuksensa syveni, mutta hänen julkinen esiintymisensä alkoi yhä enemmän noudattaa sellaista kaavaa, jonka aikakauden uskonnollinen mieli saattoi tunnistaa ja säilyttää. Tämä ei ollut alistumista myytille, vaan myytin tietoista hyväksikäyttöä.

Jeesus tiesi, että hänen kuolemansa tulisi olemaan väistämätön seuraus hänen valinnoistaan. Hän myös tiesi, ettei hänen kuolemansa itsessään ollut ratkaisevaa. Ratkaisevaa oli sen merkitys, jonka ihmiset antaisivat hänen kuolemalleen. Hän ei pyrkinyt estämään väärinymmärrystä, vaan salli niiden syntyä, koska ne toimisivat myöhemmin väylänä totuuden säilymiselle.

Tässä mielessä ristiinnaulitseminen, ei ollut teologinen välttämättömyys eikä jumalallinen vaatimus sovitusuhrista. Se oli ihmiskunnan kollektiivinen teko ja samalla osa suurempaa strategiaa, jossa jopa inhimillinen julmuus voitiin kääntää hengelliseksi voitoksi.

Tässä hetkessä Jeesus tiesi, että hänellä on se, mitä hän tarvitsi: Pieni ryhmä ihmisiä, joiden uskollisuus kohdistui häneen persoonana; e heidän käsityksiinsä Messiaasta.

Kun Jeesus sanoi rakentavansa veljeskunnan tälle kalliolle, hän viittasi hengelliiseen todellisuuteen, henkilökohtaiseen uskoon elävään Jumalaan hänen omassa persoonassaan.

Tästä eteenpäin Jeesuksen elämä alkaa saada yhä selvemmin myyttisen sankarin muotoja. Se oli tietoinen ratkaisu. Jeesus oli jo antanut totuuden opetuksen niille, jotka pystyivät se vastaanottamaan. Nyt hänen täytyi antaa maailmalle jotakin konkreettisempaa – jotakin mikä voisi elää sukupolvien yli.

Myytti oli se, mitä lahjoittautumisen rajoitukset sallivat hänen jättää jälkeensä

Varhaiskristillinen liturgia, symboliikka ja kieli paljastivat selvästi, kuinka mithralainen ajattelutapa vaikutti kehittyvään kirkkoon. Ehtoollinen, pelastava veri, kuolema ja ylösnousemus, sekä ajatus Jumalan Pojasta, joka voittaa kuoleman, olivat jo olemassa olevia käsitteitä Rooman maailmassa.

Kristinuskon nerokkuus – ja samalla traagisuus – oli siinä että nämä myytit liitettiin todelliseen persoonaan. Mithras oli aina ollut myyttinen hahmo. Jeesus Nasaretilainen oli historiallinen ihminen tämä yhdistelmä teki kristinuskosta poikkeuksellisen voimakkaan, mutta myös alttiin vääristymille.

Mithralaisuus hävisi lopulta kristillisyydelle koska sillä ei ollut elävää persoonallista keskipistettä.

Jeesuksen elämä tarjosi sen, mitä mithralaisuus ei voinut koskaan antaa: todellisen ihmisen, jonka elämä ja kuolema voitiin ankkuroida historiaan.

Apostolit eivät ymmärtäneet, mitä he olivat perineet. He tekivät parhaansa käytettävissä olevalla ymmärryksellä, mutta heidän toimintansa oli väistämättä värittynyt heidän omien toiveidensa, pelkojensa ja kulttuuristen rajoitteidensa kautta. Kirkko syntyi tästä inhimillisestä sekoituksesta – vilpittömästä uskosta, vääristä oletuksista ja vallankäytön houkutuksesta.

Urantia-kirjan näkökulmasta kirkko ei ole Jumalan perustama instituutio, vaan ihmisen rakentama vastaus jumalalliseen kokemukseen. Se on toiminut sekä

totuuden säilyttäjänä että sen tukahduttajana. Molemmat roolit ovat olleet todellisia ja molemmat ovat vaikuttaneet planeetan kehitykseen.

Urantia-kirjan ilmestyminen merkitsee uutta vaihetta. Ensimmäistä kertaa Jeesuksen elämää voidaan tarkastella ilman, että myyttiä tarvitsee puolustaa tai hyökätä sitä vastaan.

Myyttiä ei tarvitse tuhota – se on palvellut tarkoituksensa. Nyt se voidaan ylittää.

Totuuden vapauttaminen ei tarkoita pyhän häpäisemistä. Se tarkoittaa pyhyyden palauttamista sinne, mihin se alun perin kuului: Ihmisen ja Jumalan väliseen henkilökohtaiseen suhteeseen.

Jeesushan ei tullut perustamaan uskontoa itsestään. Hän tuli paljastamaan Isän ja opettamaan ihmiselle, miten elää Jumalan poikana ja tyttärenä. Tämä totuus on ollut koko ajan olemassa, myytin alla, odottamassa aikaa, jolloin ihmiskunta olisi valmis kohtaamaan sen ilman pelkoa.

Urantia-kirja kutsuu astumaan eteenpäin kohti elävää uskoa, joka ei tarvitse symbooleja tuekseen, mutta osaa kunnioittaa niitä. Se kutsuu meitä näkemään Jeesuksen sekä ihmisenä että Jumalana ei palvonnan kohteena, vaan elävän tien näyttäjänä.

Myytti kantoi totuutta aikansa. Nyt totuus kantaa itse itsensä.